
SURİYE, RUSYA VE İRAN'IN AFGANİSTAN'I OLUR MU?

28.12.2016

Timeturk, 27 Aralık 2016

Geçtiğimiz hafta Moskova'da gerçekleşen Suriye konulu Türkiye-Rusya-İran zirvesi sonucunda yayımlanan ortak metinde, her üç ülkenin de Suriye rejimi ve muhalefeti arasında müzakere edilmiş, geleceğe dönük bir anlaşmaya garantör olmaya hazır olduğu vurgulandı.

8 maddelik anlaşma metninin en dikkat çeken paragrafı; İran, Rusya ve Türkiye'nin, etnik köken, din ve mezhep gözetmeksizin Suriye'nin egemenliğine, bağımsızlığına, birliğine ve toprak bütünlüğüne duyduğu saygının dile getirilmesi ve üç ülkenin de Suriye sorununun askeri yollarla çözülemeyeceğinde hemfikir olduğunun altının çizilmesi idi.

Bu anlaşma sürecinin sahada taraflar arasında nasıl şekilleneceğini tabii ki zaman gösterecektir. Suriye'de 6 sene içerisinde 450 bin insan hayatını kaybetti. 6 milyon insan ülkeyi terk etti. Milyonlarca yetim ve yaralı var. 500 bin civarında insan cezaevlerinde akıbeti meçhul vaziyette. Türkiye'nin Fırat Kalkanı Harekatı ile Suriye topraklarındaki aktif varlığı, ABD'nin 4 yıldır Türkiye sınırında sözde Kürt koridoru hayaliyle kol kanat gerdiği PYD/YPG'nin pozisyonu, Suriye topraklarının geleceğini Afganistan'ın akıbetine sürükleyecek gibi gözüküyor.

Suriye rejimi ve İran, muhaliflerin direnişini 12 ayda etkisiz hale getireceklerini düşünürken Şam, Lazkiye ve Halep'in kaybedilme tehlikesi karşısında Rusya'nın 2015 itibarıyla ağır savaş taarruzuyla Halep'e yüklenmesi ve şehri alması Esed'e nefes aldırdı.

Trump'lı ABD'nin 20 Ocak sonrası nasıl bir Suriye politikası işleyeceği meçhul.

Suriye bu saatten sonra İran ve Rusya'nın Afganistan'ı olur mu?

Sovyetler Birliği'nin 1979'da Afganistan'ı işgali, 9 yıl sürecektir bir maceraya atılmasına, Sovyetlerin dağılmasına varan gelişmelere ve hem iç hem de dış etkilere maruz kalmasına sebep oldu.

Sovyet tehdidi ve etkinliği, Afgan mücahitlerin direnişini ortadan kaldırmaya yetmezken on binlerce Rus, ölü ve yaralı olarak Afganistan'dan çekilmek zorunda kaldı.

ABD ise 11 Eylül saldırılarından sonra Ortadoğu'ya büyük bir savaş ilan etti. Saldırıları gerekçe gösteren dönemin ABD Başkanı George W. Bush, önce Afganistan, ardından da Irak'ı işgal etti.

Bush Terörizmle Savaş Kampanyası adı altında NATO'nun 5. maddesini işletmeye başlattı. Bu kampanyada ABD'ye başta Birleşik Krallık olmak üzere birçok ülke destek oldu. 11 Eylül saldırıları sonucu, başta ABD olmak üzere Batılı devletlerde de Müslümanlara karşı işlenen nefret suçlarında büyük artış görüldü.

Yaklaşık 11 yıllık işgalde 60 bini aşkın Afgan öldürüldü, on binlercesi yaralandı. On binlerce Afgan ise savaşın neden olduğu açlık, hastalık, tıbbi yetersizlikler ve mültecilik şartları nedeniyle hayatını kaybetti.

Evleri olanlarsa işsizlik, yoksulluk, açlık, su ve giyecek sıkıntısıyla boğuşuyor. İşgal, 650 binden fazla insanı evini terk etmeye zorlarken, binlerce Afgan vatandaşı da tutuklandı, ağır işkencelerden geçirildi.

NATO, işgalin başladığı 7 Ekim 2001'den bu yana Amerika 2 bin 385, İngiltere 455, Kanada 158, Fransa 86, Almanya 54, İtalya 48 askerini kaybettiğini açıklarken birçok ülke askerlerini Afganistan'dan çekmek zorunda kaldı.

NATO ve ABD, kurtarıcı olarak Afganistan'ın başına getirdiği Karzai'yi güvenilmez ve yolsuzlukla suçlamak zorunda kalmıştı.

Karzai, NATO'yu sert bir dille eleştirip NATO müdahalesinin Afganistan'a çok acı çektirip, çok can kaybına sebep olduğundan yakınmış, müdahalenin hiçbir getirisi olmadığını itiraf etmişti.

Dün Afganistan'ın yaşadığı acımasız işgaller ve yapay dayatmacı hükümetler, işgalcilerin hayal ettikleri bir düzeni kurmasına olanak tanımadı.

Bugün 23 milyonluk Suriye halkının 50 yıldır tek partili azınlık Baas Partisi'ne karşı giriştikleri özgürlük arayışları maalesef insanlık ve savaş suçu yöntemleriyle bastırılmaya çalışılırken 100 yıllık yeni sınırların çizildiği süreçle çakışmaktadır.

Suriye halkının yaşadığı ağır katliam İslam coğrafyasında en az 50 yıl unutulmayacak ve çok ciddi mezhepsel ve kültür kırılmaları, travmaları derinleştirecek gibi görülüyor. Suriye; İran ve Rusya'nın, Afganistan'ı olacak gibi dururken bu jeopolitik deprem en çok mezhep fayını tetiklenmesine gebedir.

Kaynak/Source: